

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 17.01.1974, sp. zn. 4 Tz 225/73, ECLI:CZ:NS:1974:4.TZ.225.1973.1

Číslo: 30/1975

Právní věta: Recidivistom, ktorí opakujú závažný trestný čin krátko po odpykaní predchádzajúceho trestu odňatia slobody, treba ukladať prísne nepodmienečné tresty s náležitým využitím rozpätia zákonnej trestnej sadzby.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 17.01.1974

Spisová značka: 4 Tz 225/73

Číslo rozhodnutí: 30

Číslo sešitu: 6-7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Recidiva, Ukládání trestu

Předpisy: 140/1961 Sb. § 23 odst. 1
§ 31 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č.30/1975 sb. rozh.

Recidivistom, ktorí opakujú závažný trestný čin krátko po odpykaní predchádzajúceho trestu odňatia slobody, treba ukladať prísne nepodmienečné tresty s náležitým využitím rozpätia zákonnej trestnej sadzby.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR zo 17. januára 1974 sp. zn. [4 Tz 225/73](#).)

Rozsudkom Mestského súdu v Košiciach z 11. apríla 1973 sp. zn. 6 T 62/73 bol obvinený F. S. uznaný za vinného z trestného činu útoku na verejného činiteľa podľa § 155 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že 29. januára 1973 vo večerných hodinách v Košiciach v reštaurácii Park neposlúchol výzvu hliadky VB, aby predložil občiansky preukaz, ale príslušníka VB K. udrel rukou po tvári, potom ho chytil za vlasy a zvalil na zem, kde ho najmenej dvakrát kopol do prs. Keď bol odvádzaný z reštaurácie von, znova udrel príslušníka VB do prs, chytil ho za vlasy a znovu zvalil na zem a zaútočil aj na príslušníka VB H., ktorému odtrhol náramenník. Príslušník hliadky VB K. utrpel pomliaždenie ľavej strany tváre s opuchom a modrinami, v dôsledku čoho bol práceneschopný do 8. februára 1973.

Za tento trestný čin bol obvinenému uložený podľa § 155 odst. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 20 mesiacov bezpodmienečne so zaradením do druhej nápravno-výchovnej skupiny.

Tento rozsudok sa stal právoplatným.

Nejvyšší súd SSR zrušil na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal minister spravodlivosti SSR v neprospech obvineného F. S., uvedený rozsudok mestského súdu vo výroku o treste a vo veci sám rozhodol tak, že obvinenému podľa § 155 odst. 2 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere troch rokov a šiestich mesiacov a podľa § 39a odst. 2 písm. b) Tr. zák. ho zradil do druhej nápravno-výchovnej skupiny.

Z odôvodnenia:

Skutkový stav zistený mestským súdom je v súlade s dôkazmi vykonanými na hlavnom pojednávaní. Obvineného jednoznačne usvedčili svedkovia V. H., J. K., E. F a A. Š. Ujma na zdraví, ktorú poškodený J. K. utrpel, bola preukázaná lekársym potvrdením Zdravotníckeho ústavu MV pri KSZNB v Košiciach z 8. februára 1973.

Zistený skutkový stav mestský súd aj po právnej stránke správne hodnotil ako trestný čin útoku na verejného činiteľa podľa § 155 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b) Tr. zák., lebo obvinený použil násilie s úmyslom pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa tým, že mu ublížil na zdraví.

Mestský súd sa však zmýlil pri ukladaní trestu, keď v rámci zákonnej trestnej sadzby podľa § 155 odst. 2 Tr. zák. od jedného roku do piatich rokov uložil obvinenému trest odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov, teda blízko dolnej hranice uvedenej zákonnej trestnej sadzby.

Tento trest je čo do výmery v zrejmom nepomere k stupňu nebezpečnosti činu obvineného pre spoločnosť. Mestský súd pri ukladaní trestu porušil zákon v ustanoveniach § 23 odst. 1 a § 31 odst. 1 Tr. zák.

Podľa § 23 odst. 1 Tr. zák. účelom trestu je chrániť spoločnosť pred páchaním trestných činov, zabrániť odsúdenému v ďalšom páchaní trestnej činnosti a vychovať ho k tomu, aby viedol poriadny život pracujúceho človeka; tým výchovne pôsobiť aj na ostatných členov spoločnosti. Podľa ďalšej všeobecnej zásady pre ukládanie trestov, zakotvenej v § 31 odst. 1 Tr. zák., má súd pri určení druhu trestu a jeho výmery prihliadať na stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť podľa kritérií uvedených v § 3 odst. 4 Tr. zák., ďalej na možnosť nápravy a na pomery páchatela. Ako kritéria stupňa nebezpečnosti činu páchatela podľa § 3 odst. 4 Tr. zák. sú napríklad uvedené: význam chráneného záujmu, ktorý bol činom dotknutý, spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, osoba páchatela, miera jeho zavinenia a jeho pohnútky.

Z hľadiska stupňa spoločenskej nebezpečnosti činu obvineného mestských súd pri hodnotení významu chráneného záujmu, ktorý bol činom dotknutý, bral do ohľadu len skutočnosť, že naša spoločnosť má záujem na tom, aby každý občan žil poriadnym životom pracujúceho človeka a držiaval pravidlá socialistického spolunažívania. Výlučne touto skutočnosťou, ktorú možno označiť len ako sekundárny objekt, nie je však charakterizovaný význam chráneného záujmu, ktorého sa obvinený svojím činom dotkol. Obvinený totiž svojím činom hrubým spôsobom narušil záujem našej spoločnosti na poriadku vo veciach verejných. Primárnym objektom, ktorý obvinený svojím činom porušil, je teda záujem ochrany verejných činiteľov pri plnení ich úloh, konkrétne v danom prípade pri plnení významných úloh členov ZNB v súvislosti so zabezpečovaním ochrany verejného poriadku, bezpečnosti osôb a majetku.

Pri hodnotení osoby obvineného ako kritéria stupňa nebezpečnosti činu pre spoločnosť mestský súd neocenil dostatočne, že obvinený, ktorý nepožíva v bydlisku dobrú povesť a nie je zapojený do

pracovného pomeru, sa súdeného trestného činu dopustil 16 dní po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Z výsledkov vykonaného dokazovania totiž vyplýva, že obvinený bol rozsudkom Okresného súdu Košice-vidiek sp. zn. 1 T 318/71 právoplatne odsúdený za trestné činy príživníctva podľa § 203 Tr. zák. a násilia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi podľa § 197a Tr. zák. na bezpodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 15 mesiacov, ktorý vykonal v druhej nápravnovýchovnej skupine. Dňa 13. januára 1973 bol po vykonaní tohto trestu prepustený na slobodu a už 29. januára sa dopustil trestného činu útoku na verejného činiteľa. Okrem toho bol obvinený v roku 1968 dva razy právoplatne odsúdený, v prvom prípade za trestný čin neoprávneného používania cudzej veci podľa § 249 odst. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, v druhom prípade za trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 221 odst. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov, ktorý vykonal.

Mestský súd nevezal do úvahy ani to, že podľa správy MNV v Krásnej nad Hornádom obvinený si násilnícky počínal aj proti vlastným rodičom, keď im sekerou porozbíjal nábytok. Neuvážil ďalej, že obvinený po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody neprejavil snahu zapojiť sa do pracovného procesu, ale 29. januára 1973 pricestoval z Krásnej nad Hornádom do Košíc so zámerom odcestovať s istým mužom do Čiech. Keď ho nenašiel, celý deň pil alkohol v spoločnosti svojho známeho B. T. vo viacerých pohostinstvách a reštauráciách a spolu sním sa dopustil v reštaurácii Park výtržnosti, ktorá bola príčinou zákroku VB. Z uvedeného mal mestský súd vyvodiť, že ani posledný výkon trestu odňatia slobody nemal na obvineného náležitý výchovný účinok. Jeho záporný postoj k práci a násilnícke črty jeho povahy sa nezmenili. Možnosť jeho nápravy je znížená.

Mestský súd ďalej nevezal do úvahy spôsob spáchania činu spočívajúci v tom, že obvinený poškodeného člena VB K. dva razy hrubým a surovým spôsobom napadol.

Mestský súd napokon neprihliadol na mieru zavinenia obvineného a pohnútku jeho správania. Obvinený konal v podnapitom stave s priamym úmyslom pôsobiť na výkon právomoci orgánu VB. Nemôže sa pritom účinne hájiť tým, že bol opitý, lebo podľa vlastného doznania pozná svoju povahovú vlastnosť, že po požití alkoholu má sklony k agresívnosti a výtržnostiam.

Preto bola treba napadnutý rozsudok zrušiť vo výroku o treste.

Vzhľadom na to, že mestský súd správne zistil skutkový stav, mohol Najvyšší súd SSR sám o treste rozhodnúť. Najvyšší súd SSR po zhodnotení všetkých uvedených okolností dospel k záveru že trestom primeraným stupňu nebezpečnosti činu pre spoločnosť, ktorý splňuje účel trestu podľa § 23 odst. 1 Tr. zák. je trest odňatia slobody uložený v hornej polovičke treste sadzby. Preto mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov a 6 mesiacov.

Pre výkon tohto bol obvinený podľa § 39a odst. 2 písm. b) Tr. zák. zaradený do druhej nápravnovýchovnej skupiny vzhľadom na to, že v posledných desiatich rokoch pred spáchaním posudzovaného trestného činu bol vo výkone treste odňatia slobody za úmyselný trestný čin.